

Övnings- och utbildningsplan

Alingsås kommun 2023-2026

Typ av styrdokument: Plan
Beslutande instans: Kommundirektör
Datum för beslut: 2023-11-23
Diarienummer: 2023.502 KS

Gäller för: Kommunkoncernövergripande
Giltighetstid: 2026-12-31
Revideras senast: --
Dokumentansvarig: Säkerhetschef

Innehåll

1. Sammanfattning.....	4
2. Krishanteringsförmåga.....	4
Krav på krishanteringsförmåga.....	4
3. Övning och utbildning.....	5
4. Exempel på former för övning och utbildning.....	6
Utbildningar.....	6
Larmövning.....	6
Startövning.....	6
Seminarieövning.....	6
Ledningsövning.....	6
Samverkansövning.....	6
Funktionsövning.....	7
5. Uppföljning av utbildning och övning.....	7

1. Sammanfattning

Utbildning och övning är nödvändigt för att vidmakthålla och utveckla förmågan att hantera kriser. Kontinuitet och regelbundenhet är vitalt för krishanteringsförmågan, och därmed också för utbildning och övning.

Kommuner har ansvar för att ge förtroendevalda och anställd personal den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Kommuner har ett geografiskt områdesansvar och bedriver samhällsviktig verksamhet. Rimliga krav på den egna förmågan är att snabbt kunna reagera, göra en korrekt värdering av läget och att påkalla eller vidta lämpliga åtgärder. Detta ska genomsyra utbildning så väl som övning.

Denna plan innehåller en redovisning av vilka övningar och utbildningar som avses genomföras under mandatperioden 2023-2026

2. Krishanteringsförmåga

Med krishanteringsförmåga avses att vid allvarliga störningar kunna leda den egna verksamheten, fatta beslut, sprida snabb, korrekt och tillförlitlig information och kunna samverka med andra aktörer. Vidare att snarast hantera eller medverka i hanteringen av konsekvenserna och söka avhjälpa, skydda och lindra effekterna.

Krav på krishanteringsförmåga

Kravet på krishanteringsförmåga varierar från aktör till aktör. De högsta kraven ställs på geografiskt områdesansvariga organ samt på myndigheter och andra som bedriver samhällsviktig verksamhet. Alingsås kommun har både ett lokalt geografiskt områdesansvar och bedriver samhällsviktig verksamhet.

Företag och andra organ som ansvarar för och bedriver samhällsviktig verksamhet måste också kunna hantera kriser. Rimliga krav är att snabbt kunna reagera, värdera läget och påkalla eller vidta lämpliga åtgärder.

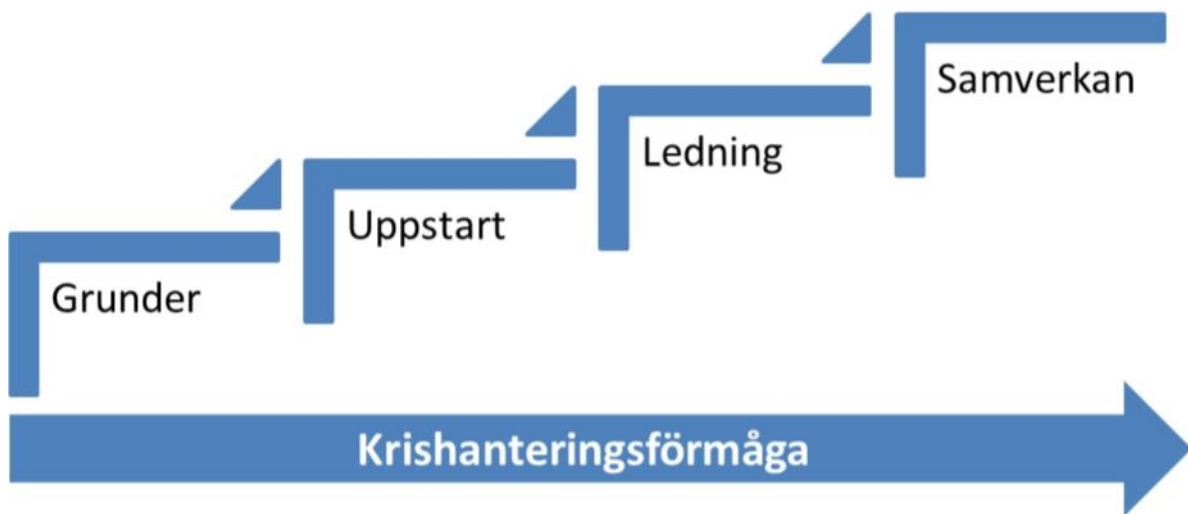
Följande sidor beskriver Alingsås kommuns plan för övning och utbildning. Detaljplanering sker årligen i samverkan med övade aktörer med utgångspunkt i analyser och erfarenheter. Säkerhetsenheten utgör stöd vid planering och genomförande av aktiviteterna.

3. Övning och utbildning

I den dagliga verksamheten finns en nära relation mellan medborgarna och kommunen. Vid extraordinära händelser har kommuner ett geografiskt områdesansvar. Alingsås kommun bedriver samhällsviktig verksamhet, och en kris eller allvarlig samhällsstörning får konsekvenser på lokal nivå. Kommunen behöver ha förmåga att motstå allvarliga störningar samt att kunna agera vid kriser eller störningar.

Kommunen har ansvar att ge förtroendevalda och personal den utbildning och övning de behöver för att kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid. Regelbunden utbildning och övning av krisledningsorganisationen är nödvändig för att vidmakthålla och utveckla förmågan; både för organisationen som helhet och de enskilda befattningshavarna. Syftet är också att utveckla samverkan med andra berörda.

Kontinuitet och regelbundenhet är vitala faktorer. Alingsås kommuns utbildnings- och övningsprocess, och därmed krisberedskapsförmågan, kan illustreras på följande sätt:

4. Exempel på former för övning och utbildning

Utbildningar

- Grundutbildning – kommunal krisberedskap, civilt försvar och totalförsvar
- Stabsmetodik
- Temautbildning, t.ex. erfarenheter från praktisk krishantering
- Funktionsutbildning, exempelvis för särskilda uppgifter i en stab eller i fält

Larmövning

En larmövning prövar organisationen genom att larma in de som berörs och få dessa personer att infinna sig på angiven plats efter viss tid. Detta är en viktig förmåga för att tidigt kunna börja arbeta vid en händelse. Larmövning och startövning kan kombineras.

Startövning

En startövning övar förmågan att snabbt komma igång med arbetet vid en händelse. Exempel på moment är att ställa i ordning ledningsplatsen, koppla in datorer, telefoner och annan teknisk utrustning, kontrollera checklistor, instruktioner och hjälpmedel. Startövning och larmövning kan kombineras.

Seminarieövning

Vid en seminarieövning leder en övningsledare diskussionen kring en viss frågeställning eller ett scenario. Åtgärder och agerande diskuteras utifrån inspel.

Ledningsövning

En ledningsövning syftar till att öka eller testa förmågan att med berednings-, stabs- och informationsrutiner skapa en gemensam lägesuppfattning och föreslå beslut. Övningen genomförs utifrån ett scenario med inspel. Dialog med andra aktörer kan ske genom motspelsorganisation. Tonvikten läggs på roller, organisation, arbetssätt och prioriteringar.

Samverkansövning

Övar främst samordning genom samverkan. Den kan genomföras som ledningsövning mellan ett flertal aktörer eller i mindre format. I denna form övar myndigheter och andra aktörer, eller förvaltningar tillsammans, som på olika nivåer berörs av en kris.

Funktionsövning

En funktionsövning kan genomföras praktiskt av enskilda funktioner; upplysningscentral, informationsorganisation, WIS, diverse tekniska system etc. Krisledningsnämnden kan även genomföra beslutsövning med de överväganden och beslutssituationer de kan ställas inför.

5. Uppföljning av utbildning och övning

Utbildningar och övningar ska följas upp för att se om de sker och utvecklas på önskvärt sätt. Övningarna ska utvärderas avseende styrkor och svagheter i kommunens krisberedskap och förmåga att samverka. Även utbildningar bör utvärderas.

Verksamhet	2023	2024	2025	2026
Samtliga/berörda	- Krisberedskap och säkerhet för nyanställda chefer - 4x Kvartalsövning - Funktionsövning/ test av reservkraft	- Krisberedskap och säkerhet för nyanställda chefer - 4x Kvartalsövning - Funktionsövning/ test av reservkraft	- Krisberedskap och säkerhet för nyanställda chefer - 4x Kvartalsövning - Funktionsövning/test av reservkraft	- Krisberedskap och säkerhet för nyanställda chefer - 4x Kvartalsövning - Funktionsövning/test av reservkraft
Kommunledningskontoret	Grundutbildning	Förvaltningsspecifik övning		Kommunövergripande övning
Krisledningsnämnden	Grundutbildning			Kommunövergripande övning
Barn- och ungdomsförvaltningen	Grundutbildning	Förvaltningsspecifik övning		Kommunövergripande övning
Kultur- och utbildningsförvaltningen	Grundutbildning	Förvaltningsspecifik övning		Kommunövergripande övning
Samhällsbyggnadsförvaltningen	Grundutbildning		Förvaltningsspecifik övning	Kommunövergripande övning
Socialförvaltningen	Grundutbildning		Förvaltningsspecifik övning	Kommunövergripande övning
Vård- och omsorgsförvaltningen	Grundutbildning		Förvaltningsspecifik övning	Kommunövergripande övning
Krisstöd	Temautbildning			Kommunövergripande övning
Frivilliga/externa aktörer		Grundutbildning		Kommunövergripande övning
TIB	Funktionsutbildning	Funktionsutbildning	Funktionsutbildning	Kommunövergripande övning
Räddningstjänsten	Grundutbildning			Kommunövergripande övning
Alingsåshem	Grundutbildning		Bolagsspecifik övning	Kommunövergripande övning
Alingsås Energi	Grundutbildning	Bolagsspecifik övning		Kommunövergripande övning